

DEN 21 OKTOBER 2024

PROSPEKT
KIVIKS FRAMTID

KIVIKS INTRESSENER

Prospekt – Kiviks framtid

Sedan beskedet i juni att politikerna i Simrishamns kommun vill lägga ned skolan i Kivik så har föräldraföreningen, byalaget, näringslivet, övriga föreningar och boende i byn engagerat sig för att bevara skolan. Vi har haft möten med samtliga politiska partier, skrivit insändare och debattartiklar, samlat in namninsamlingar och protestlistor mot nedläggningen, drivit opinion på sociala medier och över 500 personer har överklagat beslutet till Förvaltningsrätten i Malmö. Vi har använt oss av alla demokratiska medel vi kan för att få våra folkvalda att ändra sig. Av den anledningen väljer vi nu att inte bara vara problemorienterade utan möjlighetsbaserade och lösningsorienterade.

Skolan är, utanför familjen, den viktigaste arenan för våra barn. Det är här barnen lär sig för livet, lär sig umgås med andra barn, skaffar sig sociala kontakter. Skolan i Kivik har mycket goda skolresultat och hög trivsel både bland elever och pedagoger vilket visar sig i bland annat trygghet för eleverna och låg personalomsättning. Trygghet för barn och lärare i skolan och geografisk närhet mellan hemmet och skolan är av största vikt när föräldrarna väljer skola för sina barn. En ort och bygd som saknar för- och grundskola är ingen lockelse för unga familjer som står i begrepp att välja en plats att bo på.

Syftet med prospektet

Syftet med detta prospekt är att erbjuda ett alternativ för Simrishamns kommun till att lägga ned skolan i Kivik. Ett alternativ som räddar den politiska överenskommelsen i ”paketet” och samtidigt gör att skolan i Kivik kan bevaras.

Vi har tagit fram prospektet för att

- Skolan ligger bildligt talat mitt i byn och är allas angelägenhet.
- Vikten av skolan för barnen i Kivik med omnejd är oomtvistad.
- Likaså är skolan viktig för de lokala företagarna såsom ICA handlaren, restauranger, butiker, hotell, föreningsliv, boende och turister.
- Kivik utan en skola medför en nedmontering av byn och risken är överhängande att de lokala företagarna drabbas hårt och i värsta fall går i konkurs. Detta kommer att leda till förödande konsekvenser för byns fortsatta livskraft.
- En skola i Kivik medför trygghet för barn och föräldrar, skapar framtidstro för boende och näringsliv.
- Kiviks Museum ska kunna fortsätta verka i Kivik

Vår förhoppning är att ni beslutsfattare ser möjligheterna, inte bara för barnen i skolan eller boende i Kivik, som en del av utvecklingen av att skapa en än mer attraktiv kommun.

Kivik Intressenter – ett lokalt förankrat initiativ för att långsiktigt verka för byns bästa

Kivik Intressenter, är ett lokalt förankrat initiativ bestående av företagare och privatpersoner i Kivik med omnejd. Kivik Intressenter kommer att långsiktigt verka för byns bästa.

Kivik Intressenter är beredda att köpa skolfastigheten, sporthallen, Äppellunden och Äppelgården och framöver driva en friskola i Kivik. Skälen till att vi vill bevara skolan är att vi är övertygade om att rätt marknadsfört kan skolan bidra till inflyttning inte bara i Kivik utan i hela Simrishamns kommun. En inflyttning av unga familjer genererar i sin tur arbetstillfällen och skatteintäkter.

Skolan på Kivik, dess betydelse och historia

Skolan på Kivik har betytt oerhört mycket för tusentals barn från mitten av 1700-talet fram till idag. Här har innovativa och skickliga pedagoger stöttat, undervisat och format barn i flera hundra år. Här har skapats kontakter, relationer som många gånger varat livet ut och barnen har fått vuxna förebilder att se upp till. Skolan har varit en trygg plats och för många barn en självklar plats för att träffa kompisar och leka även utanför skoltid.

- **1846** års skolbyggnad låg i lägets norra utkant, som man hade tillsammans med Vitemölle.
- **1878** byggdes ett nytt skolhus (nuvarande Kivikstrand) med två skolsalar med samlingsrum. Vid denna tid fanns det 150 skolbarn på Kivik.
- **1955** invigdes den nya skolan med undervisning från årskurs 1 till och med årskurs 8.
- **1976** var skolan för liten och man gjorde en tillbyggnad, där även förskolan placerades.
- **1982** stod sporthallen färdig och i slutet av 80-talet byggdes skolan till igen, med en aktivitetslokal för teater och musik. Vid invigningen av lokalen fick även skolan sitt nuvarande namn, Piratenskolans, och alla utrymmen på skolan fick namn efter Fritiof Nilssons Piratens rollfigurer.

Tidslinje för beslut gällande Piratenskolans samt St:Olofs skola senast 10 åren

2017 – förslag att lägga ner St:Olof, beslut att behålla F3. Det var då tydligt övervägande positivt att enbart satsa på skolan i Kivik.

2020 – Grundskoleöversyn med tydlig fördel att behålla två skolor (St Olof F3, Kivik F6, alternativt enbart Piratenskolans)

12 juni 2024 I rapporten "Verksamhetsutveckling genom effektiv lokalanvändning" föreslår Kommunstyrelseförvaltningen till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige att avveckla grundskolan i Kivik och utveckla grundskolan i St Olof med start läsåret 2025/26.

19 juni 2024 Kommunstyrelsen röstade ja för förslaget att lägga ner Piratenskolans.

26 juni 2024 Kommunfullmäktige återremitterade ärendet med stöd av minoritetsregeln.

19 aug 2024 Kommunstyrelsen röstade ja till det återremitterade förslaget.

26 aug 2024 Kommunfullmäktige röstade igenom det reviderade förslaget vilket innebär att Kiviks skola avvecklas.

Pedagogiska konsekvenser av nedläggning av skolan

- För eleverna innebär en flytt till skolan i Sankt Olof betydligt längre skoldagar med en extra restid på cirka 1–2 timmar per dag för många barn i låg ålder. Lägg därtill att även Fritids flyttas till Sankt Olof så blir dagarna än längre för barnen.
- Skolan i Sankt Olof får en skolmiljö som inte är fullt utvecklad de närmaste åren med en byggarbetsplats under de första två åren såsom gående i paviljonger och en betydligt mindre skolgård och alldeles för liten matsal, byggd för F-3. Vidare går det från en fullstor skola till en skola med en betydligt mindre idrottshall, ingen planerad slöjdsal, musikal etc vilket gör att barnen måste bussas till andra lokaler för att uppnå godkänt betyg i vissa av dessa ämnen.
- I skolan i Kivik finns rum för barn med särskilda behov vilket helt saknas i skolan i Sankt Olof och det är heller inte klart var dessa barn kommer att skjutas.

Sociala konsekvenser

- Längre skoldagar ger tröttare barn och sannolikt sämre skolresultat. Minskad trygghet då det saknas närhet till föräldrar, farmor/farfar och mormor/morfar att kunna gå hem till efter skolan och en överhängande risk att barn tvingas välja bort fritidsaktiviteter efter skolan pga långa restider, längre skoldag och ingen naturlig koppling på orten.
- Utan en skola i Kivik får föreningslivet svårt att överleva vilket vore förödande för barn och unga men även för den äldre befolkningen. Föreningar gestaltar vår vardag och bidrar därmed till vår välfärd. Föreningslivet sitter på världens billigaste och effektivaste läkemedel för många av våra livsstilssjukdomar nämligen fysisk aktivitet. Föreningslivet spelar dessutom en väsentlig roll som en mötesplats där människor kan utveckla sociala relationer.
- Yngre familjer kommer inte att flytta till Kivik vilket medför minskad tillgång till arbetskraft, färre nya företag startas och det lokala befintliga näringslivet såsom hantverkare, lokala matbutiken, caféer, restauranger hotell mm drabbas hårt. En ond spiral som på sikt får stora negativa konsekvenser för boende i byn, besökare och turister men även minskade skatteintäkter, negativ tillväxt och fortsatt minskning av befolkningen i kommunen.
- Många familjer i Kivik med omnejd kommer nu att uppleva en stor förändring i möjligheten att få ihop sitt livspussel i vardagen. En av orsakerna till detta är att de allmänna kommunikationerna mellan Kivik och Sankt Olof inte uppfyller de krav som krävs i jämförelse med kommunikationerna mellan Kivik – Simrishamn – Kristianstad där många föräldrar förvärvsarbetar i dag.

Ekonomiska konsekvenser

- En nedläggning och eventuell rivning av Piratenskolan är ekonomiskt kontraproduktivt.
- Simrishamns kommuns ekonomi påverkas negativt av att man lägger ner en fullt fungerande skola och bygger upp en F-3 skola till en F-6 skola 10 km från Kivik. Kostnaderna för skolskjuts ökar. Minskade skatteintäkter för att invånare flyttar ifrån kommunen och att människor inte flyttar in i kommunen.
- Det är inte bara ren kapitalförstörelse utan även miljöförstörelse att riva/avveckla en fullt fungerande fullskalig F-6 skola för att bygga upp en mindre skola ca 10 km därifrån dit många barn kommer att behöva skolskjuts till varje dag
- Ett idag okänt antal elever kommer antingen av fri vilja eller pga familjens livspussel tvingas söka en skola utanför Kommunens gränser.
- Detta leder till att Simrishamns kommun måste skicka grundbeloppet (skolpengen) över till en annan kommun.
- Om hälften av de kommande årens elevunderlag i Kivik med omnejd kommer att välja en skola i en närliggande kommun innebär det att drygt 5 mkr av Simrishamns kommuns invånarens skattepengar årligen skickas till annan kommun.
- Sakta men säkert kommer ytterligare en kustby i Simrishamns kommun att avbefolkas på permanentboende och slutligen bli mer eller mindre nedsläckt under vintertid.

Förslag

Kiviks Intressenter tillåts att köpa skolfastigheten, sporthallen, Äppellunden samt Äppelgården för att bedriva en friskola. Denna friskola bedrivs utan vinstutdelning eller vinstmaximering där eventuella vinster går tillbaka till skolans undervisning och är kvalitetshöjande för barnen på skolan. En skola som fortsätter vara navet i byn; en samlingspunkt både för eleverna och även de boende genom samverkan på många olika nivåer. En skola som skapar långsiktighet, framtidstro och trygghet för barn

och familjer i Ravlunda, Vitaby, Vitemölla, Södra Mellby, Vik, Rörum, Kivik etc. Detta kommer att ge Kivik med omnejd ökad inflyttning, nya företag, mer behövlig arbetskraft för befintliga företag och ökade skatteintäkter för Simrishamns kommun. En sådan utveckling kommer alla invånare i kommunen till godo och kan gjuta mod i fler byar att satsa i stället för att retirera.

Effekten blir att Simrishamns kommun minskar sitt fastighetsbestånd, kostnader för drift och underhåll samt personalkostnader. Kiviks Intressenter erbjuder kommunen att hyra in sig i sporthallen för idrott och hälsa, musik- och slöjdsalar. En friskola kan interagera och samverka med andra intressenter i byn som Simrishamns kommun, näringsliv, föreningsliv och andra organisationer.

Kiviks Intressenter vill utveckla, marknadsföra och satsa framåt!

Kiviks Intressenter är långsiktiga och kommer verka för att i samverkan med kommunen jobba för fortsatt utveckling av Kivik med omnejd vilket kommer ge positiva synergieffekter i hela kommunen. Förslaget ger en framtidsvision med inflyttning av unga barnfamiljer, ökade skatteintäkter, arbetskraft till befintliga företag och nya företag i nya branscher.

Stödet från boende i Kivik och långt utanför kommunens gränser

Stödet för att bevara skolan är stort långt utanför Kivik och Simrishamns kommun. Över 2 000 unika personer har under en två veckors period skrivit under protestlistor för att stoppa nedläggningen. Det har hållits flera stormöten initierade av Byalaget och Föräldraföreningen i Kivik och en aktiv dialog har genomförts med samtliga 10 politiska partier både enskilt och i grupp. Föräldraföreningen med fler organisationer har haft stormöten med politikerna vid ett par tillfällen och närvarat på KS möten och KF möten.

Det har skrivits massor av insändare i lokaltidningen men även i riksmidier. En Facebook sida "Rädda Piratenskolan" " med fler än 500 följare har på kort tid har drivit opinion och delat artiklar och kommentar i sociala medier.

Näringslivet med drygt 20 företag och drygt 400 anställda i Kivik har rest sig mangrant och gemensamt publicerat en artikel i Ystads Allehanda där man tydligt talar om att utan skola riskerar företagen att inte kunna få tag i arbetskraft vilket i sin tur kan leda till att man inte står sig i konkurrensen och tvingas flytta verksamheten utanför och i värsta fall gå i konkurs.

Över 500 personer har överklagat beslutet att lägga ner skolan till förvaltningsrätten i Malmö.

Ett enat Kivik har tagit ställning för att skolan ska bevaras.

"Utan en skola i Kivik så dör vår förening inom något eller några år och det drabbar direkt massor av barn och unga och därtill flera hundra vuxna som mister en möjlighet till fysisk aktivitet, social samvaro och en mötesplats för bybor och besökare".

Johan Andersson, ordförande i Kiviks AIF.

"Kommunens beslut gällande nedläggning av Kiviks skola känns som ett riktigt svek. Det kan få förödande konsekvenser för mitt livsverk ICA Supermarket Kivik. Redan idag går vintermånaderna med förlust och minskar omsättningen och lönsamheten så blir jag tvungen att säga upp personal. Även om sommaren ännu så länge väger upp förlustmånaderna så kommer lönsamheten att minska avsevärt. Det kommer bli svårare att hålla ett brett sortiment som fungerar både vinter och sommar, vilket gör att matsvinn kommer öka. En uppenbar risk med tappad försäljning och sämre utbud blir att kunderna söker sig till andra butiker i orter med bättre förutsättningar.

Under alla mina år som handlare har jag försökt att satsa långsiktigt för att Kivik ska utvecklas och växa som en attraktiv plats att leva och bo på. Att kommunen då motarbetar Kivik som ort är för mig helt obegripligt. Det minsta kommunen kan göra för att försöka rädda upp situationen är att sälja skolan till företagare och intressenter i och omkring Kivik".

Ola Jönsson, ICA Supermarket Kivik.

”När jag kom till skolan i augusti 1975, till mitt första fasta arbete som mellanstadielärare, möttes jag av skolans duktige pedagog, Sten Andersson.

Jag förstod direkt av Sten att Kiviks skola inte bara var en skola vilken som helst, utan en skola som arbetade visionärt och innovativt, med ett bra sammanhållet kollegium.

Vi arbetade ofta projektinriktat med olika ämnesområden, inte sällan med Kiviks historiska bakgrund.

Vid dessa tillfällen var inte bara skolan engagerad, utan även lokalsamhället involverades.

Avslutningsvis kan jag med stolthet säga, att både elever och personal på Kiviks skola med varma hjärtan minns tillbaka på sin fina skoltid och fina byggnad, vilket jag hoppas kan gälla även i framtiden”.

Jan Nilsson, fd lärare och rektor

”Några dagar efter skolavslutningen 2022 rullade vårt flyttlass ut från villauppfarten i Tumba med destination Kivik där vi hade bestämt att bosätta oss på prov under ett år. På vägen ut mot E4:an svänger vi av för att tanka på vår vanliga mack. Men den var avspärrad, mitt på blanka förmiddagen, på grund av skjutningar. Hjärtat och hjärnan rusade! Skräckslagen kör jag därifrån.

Jag fick då ytterligare ett incitament för min flytt till ett lugnare liv på Österlen tillsammans med mina två barn.

Första dagen på höstterminen cyklade jag med min dotter till Piratenskolan. Vi tog en sväng om hamnen i Kivik för att titta på havet och båtarna. Min dotter var förväntansfull men samtidigt var det självklart lite pirrigt att börja på en ny skola. Väl vid skolan möttes och välkomnades vi av en lärare på skolgården. Några pojkar spelade fotboll och en klunga med flickor stod och småpratade. Lugnet och luften var väsensskilt från hur det var på skolan i Stockholm.

Piratenskolan har varit min dotters trygga punkt. Dit går de gärna och leker på helgerna och skolkompisarna hon fick har snabbt utökats till ett stort nätverk. Många barn känner varandra även om man går på en annan skola i kommunen. Allt är så hanterbart. Allt är så tryggt.

Bra med utrymmen i skolan - rejäla klassrum, extrarum och grupprum. Slöjdsalar där Klara både sytt grytlappar såväl som snickrat en pall och gjort en alldeles för tjock smörkniv. Musik och sång är ett stort intresse och varje fredag är det kör i musiksalen, fylld med instrument och en liten scen.

Hade jag och min familj flyttat till Kivik om skolan inte fanns där? Förmodligen inte.

Hade Kivik varit sig likt utan Piratenskolan? Nej, aldrig! Varje ort och by behöver ha en uppväxande generation som ger liv och framtidshopp. Glädje och bus. Skratt och spring i benen”.

Anna, mamma till Klara.

”För mig personligen har Piratenskolan – eller Kiviks skola som den hette då – betytt väldigt mycket.

Det var här jag lärde känna Sten Andersson som person, pedagog, museichef och som entusiasmerande människa. Han såg mitt historiska intresse och jag är oerhört stolt över att idag föra hans och Ola Cappelins arv vidare som museichef.

För Kiviks Museum är en skola på Kivik ett nav för oss att kunna bygga musei- och arkivpedagogik i framkant kring, där flera olika projekt har uppmärksammats under flera decennier både nationellt och internationellt. Det är också viktigt för oss att kunna bidra till barns och ungdomars positiva kulturkunskaper och känsla för sin hembygd, miljö, kultur och natur. Ett nära samarbete mellan skola, museum och arkiv är enligt forskningen en nyckel för att skapa medvetna och engagerade medborgare för framtiden. Här har Kivik alla förutsättningar”.

”För Kiviks Turism är en skola på Kivik en avgörande faktor för att attrahera fortsatt inflyttning av kompetenta, drivna och välutbildade medarbetare till våra lokala företag, etablering av nya entreprenörer och egenföretagare och utveckling av vår besöksnäring och varumärke. Det är också avgörande för Kiviks framtid att vår lokala skola får ge våra barn och ungdomar en positiv, trygg

uppväxt med framtidstro som gör att de återvänder efter vidareutbildning och bidrar med nya idéer till att fortsätta utveckla Kivik. Barn och ungdomar blir också i sig ambassadörer för liv och framtidstro för en annars bara allt äldre befolkning.

Utän barn och skola är det en dyster framtid på Kivik”.

Dafvid Hermansson, Museichef, Stiftelsen Kiviks Museum
&Arkiv Ordförande Kiviks Turism

Slutsats

Prospektet äventyrar inte paketlösningen. Kommun minskar sitt fastighetsbestånd i enligt med tjänsteskrivelsen ”Verksamhetsutveckling genom effektiv lokalanvändning” och slipper därmed driftskostnader för ovan nämnda fastigheter.

Kiviksintressenterna är långsiktiga och kommer verka för att i samverkan med kommunen att jobba för fortsatt utveckling av Kivik vilket kommer ge synergieffekter i hela kommunen. Förslaget ger en framtidsvision med inflyttning av unga barnfamiljer, ökade skatteintäkter, arbetskraft till befintliga företag och nya företag i nya branscher.

Kivik 2024-10-21

Kiviks Intressenter